

مهر در سایه کرونا و اعتراض

سال تحصیلی جدید آغاز شد

گروه اجتماعی

از روز پنجشنبه اول مهرماه، چه در خیابان و چه در لابه‌لای تصاویر منتشرشده بر شبکه‌های اجتماعی می‌شد چهره‌های کوچکی را دید که پشت ماسک‌های رنگی گم شده‌اند و با کوله‌پشتی بر پشت و اغلب همراه مادران یا به سمت مدرسه می‌روند یا بعدتر تصاویرشان روی صفحه اینستاگرام والدین قرار می‌گیرد. این دومین سالی بود که جشن شکوفه‌ها و غنچه‌ها، در واقع جشن ورود کلاس‌اولی‌ها به مدرسه در سایه کرونا قرار گرفت. امروز، سوم مهرماه و آغاز رسمی سال تحصیلی جدید هم دومین سالی است که دانش‌آموزان مقاطع مختلف بیشتر به صورت نمادین برگزار می‌کنند، تا آن‌طورکه مسوولان آموزشی و بهداشتی می‌گویند به تدریج و با پیشرفت واکسیناسیون، زمینه حضور آنها در مدارس فراهم شود. نخستین زنگ شروع آغاز سال تحصیلی جدید در دولت سیزدهم به صدا درآمد درحالی‌که سال به سال و با هر بار جشن آغاز مهر بر میزان عمق و وسعت مطالبات و معوقات در آموزش و پرورش افزوده شده است. حالا سال تحصیلی جدید در دولت ابراهیم ریسی آغاز شده و باید دید با گذر از جشن غنچه‌ها و جشن آغاز مدارس، قرار است این اولین سال تحصیلی دولت او چطور ادامه پیدا کند و مهم‌تر از همه اینکه چطور به پایان برسد.

«اگر در جایی امکان آغاز آموزش از اول مهر به شکل حضوری نیست، این نباید تا آخر سال تحصیلی ادامه یابد. آموزش مجازی باید در نهایت به مدت ۱۵ روز تا یک ماه باشد و بعد از یک ماه به آموزش حضوری یا ترکیبی از آموزش حضوری و مجازی تبدیل شود و حتما باید آموزش حضوری را در کنار آموزش مجازی داشته باشیم.» این دستورالعملی بود که روز چهارشنبه و در جریان جلسه هیات دولت از سوی ریسی ابلاغ شد. او در همان جلسه به سرپرست آموزش و پرورش پیشنهاد کرد که یک سخنگو برای این وزارتخانه تعیین شود تا از این پس یک مرجع واحد برای اعلام تصمیمات آموزش و پرورش در مورد نحوه برگزاری مدارس در دوران کرونا وجود داشته باشد. روز اول مهر مرکز اطلاع‌رسانی و روابط عمومی وزارت آموزش و پرورش اعلام کرد: «در پی تأکيدات حضرت آیت‌الله دکت‌ر ریسی؛ رئیس‌جمهور و رئیس شورای عالی

آموزش و پرورش، به منظور اطلاع‌رسانی دقیق، منسجم و واحد پیرامون بازگشایی مدارس، سرپرست وزارت آموزش و پرورش؛ طی حکمی علیرضا کمرئی؛ معاون آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش را به عنوان «سخنگوی وزارت آموزش و پرورش در امر بازگشایی مدارس کشور» منصوب کرد.»

آن روی سکه مهر

در نزدیک به دو سال گذشته، کرونا بدون شک مهم‌ترین چالش نظام آموزش در سراسر دنیا بوده است. هر کشوری گاه با تکیه بر آزمون و خطا اما در اغلب موارد با تکیه بر سیاست‌های بهداشتی و آموزشی و میزان پیشرفت واکسیناسیون عمومی، دست‌کم بخشی از سال را به صورت آموزش حضوری پشت سر گذاشته‌اند. در این میان ایران یکی از بالاترین آمارها در تعطیلی مدارس را داشته است. اما موضوع این است که با وجود این چالش بزرگ جهانی، کرونا و تعطیلی مدارس تنها یکی از مشکلات آموزش و پرورش کشور است.

زنگ آغاز سال تحصیلی جدید در حالی به صدا در می‌آید که در کل تابستان صدای اعتراض معلمان (مانند تمامی سال‌های گذشته) بلند بود؛ از تجمع چند باره کارنامه سبزها و اتراق کردن‌شان مقابل ساختمان وزارت آموزش و پرورش گرفته تا اعتراض معلمان در شهرهای مختلف، در آستانه سال تحصیلی در اعتراض به اجرایی نشدن طرح رتبه‌بندی و باقی ماندن مساله حل‌نشده همسان‌سازی حقوق و غیره. همان روز اول مهر که سرپرست آموزش و پرورش نوید آغاز سال تحصیلی بهتری نسبت به سال قبل را می‌داد و ابراز خوشحالی از اینکه مقدمات حضور دوباره دانش‌آموزان در مدارس فراهم شده است، معلمان در چند شهر مقابل ساختمان‌های آموزش و پرورش استان‌شان رفتند و به وضعیت معیشت و اجرایی نشدن رتبه‌بندی اعتراض کردند. فقط در یک مورد خبرگزاری مهر از تجمع معلمان در قم گزارش داد: «پیش از ظهر پنجشنبه جمعی از معلمان و فرهنگیان قمی در اعتراض به عدم اجرای قانون مصوب مجلس شورای اسلامی در مقابل دفتر احمد امیرآبادی نماینده مردم قم در مجلس شورای اسلامی تجمع و خواستار اعمال قانون و رتبه‌بندی بر اساس همترازی ۸۰ درصد اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی شدند.» این معلمان 10 سال است که در انتظار عملی شدن وعده رتبه‌بندی هستند. در عین حال علیرضا منادی سفیدان، رییس کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس، یک روز پیش از تجمع معلمان از نهایی شدن لایحه رتبه‌بندی معلمان هم‌زمان با مهرماه آغاز فصل بازگشایی مدارس خبر داده و به خانه ملت گفته بود: «این لایحه مهم بالاخره پس از بحث‌های کارشناسی متعدد راهی صحن علنی مجلس شد و از

امروز نمایندگان ۱۰ روز فرصت دارند تا پیشنهادات خود را در سامانه قوانین مجلس برای طرح در صحن ثبت کنند.» اما برای معترضان «خبر خوش در مورد رتبه بندی» در يك دهه گذشته بارها تکرار شده است و برای همین است که در همین ماه‌های پیشرو است که باید دید آیا در دولت سیزدهم این وعده که دو رییس‌جمهور و چند وزیر آموزش و پرورش را به خود دیده است عاقبت محقق خواهد شد یا نه.

روز اول مهر، علیرضا کاظمی، سرپرست وزارت آموزش و پرورش گفت که تلاش برای بازگرداندن «فضای شادی در جامعه» است که با بازگشایی مدارس فراهم خواهد شد. او گفت: «ما سال تحصیلی را در فضای مجازی و شاد آغاز می‌کنیم. البته پایه‌های اول ابتدایی با رعایت پروتکلها به صورت گروهی و چندنفره حداقل يك روز در مدارس حضور دارند تا بتوانند با معلم خود ارتباط بگیرند. در ۳ گام طراحی‌شده بازگشایی مدارس، مدارس با جمعیت کم و روستایی و عشایری داریم که زیر ۷۵ نفر دانش‌آموز دارند. با رعایت پروتکلها آموزش را حضوری می‌کنیم؛ در مدارس پرجمعیت نیز شرایط را به مربیان و شورای مدرسه واگذار کردیم. در تمام کشورهای دنیا مدارس آخرین مکان برای تعطیلی و اولین مکان برای بازگشایی بوده است. آسیب‌های عدم حضور در مدارس جبران‌ناپذیر است به ویژه در ابتدایی که باید مهارت‌های پایه‌ای سواد تقویت شود.» در مجلس 50 امضا برای در اولویت قرار گرفتن لایه رتبه بندی جمع شد. آن‌گونه که سخنگوی کمیسیون آموزش گفته امید آن می‌رود که ظرف يك ماه این لایحه نهایی و روانه شورای نگهبان شود. گذشته از کرونا، شاید با اجرایی شدن این لایحه و مشخص شدن میزان تاثیر آن در وضعیت معیشتی معلمان بتوان بیشتر در مورد «ایجاد نشاط در جامعه» سخن گفت.